

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης **ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 60/15**

Λουξεμβούργο, 4 Ιουνίου 2015

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-299/14
Vestische Arbeit Jobcenter Kreis Recklinghausen κατά Jovanna
García-Nieto, Joel Peña Cuevas, Jovanlis Peña García, Joel Luis Peña Cruz

Κατά τον γενικό εισαγγελέα Wathelet, οι πολίτες της Ένωσης που μεταβαίνουν προς εγκατάσταση σε κράτος μέλος του οποίου δεν έχουν την υπηκοότητα είναι δυνατόν να αποκλειστούν από την παροχή ορισμένων κοινωνικών παροχών κατά τους τρεις πρώτους μήνες

Δεν μπορούν, ωστόσο, να αποκλειστούν κατά την περίοδο αυτή από τη χορήγηση παροχών που σκοπό έχουν να διευκολύνουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, χωρίς να τους έχει δοθεί η δυνατότητα να αποδείξουν την ύπαρξη πραγματικού δεσμού με την αγορά εργασίας του κράτους μέλους υποδοχής

Η παρούσα υπόθεση εντάσσεται σε μια σειρά γερμανικών υποθέσεων, με τις οποίες το Δικαστήριο ερωτάται αν είναι σύμφωνος με το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα με την αρχή της ισότητας ο αποκλεισμός ορισμένων πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τη χορήγηση των προβλεπόμενων από την εθνική νομοθεσία κοινωνικών παροχών.

Οι υποθέσεις αυτές αφορούν τις γερμανικές παροχές βασικής ασφάλισης («Grundsicherung»), από τις οποίες αποκλείονται (i) οι αλλοδαποί (και τα μέλη της οικογένειάς τους) των οποίων το δικαίωμα διαμονής δικαιολογείται μόνον από την αναζήτηση απασχολήσεως και (ii), κατά τους τρεις πρώτους μήνες της διαμονής τους, οι αλλοδαποί (και τα μέλη της οικογένειάς τους) οι οποίοι δεν έχουν την ιδιότητα του μισθωτού ή του μη μισθωτού εργαζομένου ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι έχουν διατηρήσει την ιδιότητα αυτή.

Με την απόφαση Dano¹, το Δικαστήριο έκρινε ήδη ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αποκλείσουν από τη χορήγηση των κοινωνικών παροχών τους πολίτες της Ένωσης οι οποίοι εισέρχονται σε αυτά χωρίς πρόθεση να βρουν εργασία. Η υπόθεση Alimanovic², η οποία εκκρεμεί ενώπιον του Δικαστηρίου, αφορά πολίτες της Ένωσης οι οποίοι ζητούν να τους χορηγηθούν οι ίδιες παροχές ενώ έχουν διαμείνει στη Γερμανία για περισσότερο από τρεις μήνες και έχουν εργαστεί εκεί για διάστημα μικρότερο του έτους. Στις προτάσεις του επί της υποθέσεως εκείνης, ο γενικός εισαγγελέας Melchior Wathelet πρότεινε πρόσφατα να κριθεί ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, δεν επιτρέπεται αυτόματος αποκλεισμός από τις κοινωνικές παροχές χωρίς εξέταση κατά περίπτωση.

Η κρινόμενη υπόθεση αφορά την περίπτωση πολίτη της Ένωσης ο οποίος, κατά τους τρεις πρώτους μήνες της διαμονής του στη Γερμανία, δεν ήταν ούτε μισθωτός ούτε μη μισθωτός εργαζόμενος (ούτε μπορούσε να θεωρηθεί ότι έχει διατηρήσει την ιδιότητα αυτή) και ο οποίος, ως εκ τούτου, αποκλείεται από τις γερμανικές παροχές βασικής ασφάλισης κατά το διάστημα αυτό.

Ο Joel Peña Cuevas και ο υιός του είναι Ισπανοί υπήκοοι, οι οποίοι έφθασαν στη Γερμανία στα τέλη Ιουνίου του 2012 προκειμένου να εγκατασταθούν εκεί μαζί με τη Jovanna García-Nieto και τη θυγατέρα της (της οποίας πατέρα είναι ο Joel Peña Cuevas). Οι τελευταίες, επίσης ισπανικής υπηκοότητας, είχαν μεταβεί στη Γερμανία τον Απρίλιο του 2012. Η οικογένεια διέμεινε τους πρώτους μήνες μαζί με τη μητέρα της Jovanna García-Nieto και συντηρούνταν από τα εισοδήματα της Jovanna García-Nieto, η οποία άρχισε να εργάζεται τον Ιούνιο 2012. Τα τέκνα άρχισαν να παρακολουθούν τα σχολικά μαθήματα στη Γερμανία στα τέλη Αυγούστου 2012. Στη συνέχεια, ο

¹ Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 2014, Dano (υπόθεση [C-333/13](#)), βλ. επίσης Ανακοινωθέν Τύπου [αριθ. 146/14](#).

² Υπόθεση Alimanovic, [C-67/14](#).

Joel Peña Cuevas εργάστηκε επίσης προσωρινά ή ελάμβανε επίδομα εργασίας, εν μέρει στηριζόμενο στις περιόδους ασφάλισως που είχε συμπληρώσει στην Ισπανία. Η αίτηση με την οποία ο Joel Peña Cuevas και ο υιός του ζήτησαν να τους χορηγηθούν οι γερμανικές παροχές βασικής ασφάλισως απορρίφθηκε για τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο 2012, για τον λόγο ότι δεν είχαν συμπληρώσει τρεις μήνες διαμονής στη Γερμανία. Το Landessozialgericht Nordrhein-Westfalen (εφετείο ασφαλιστικών διαφορών της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας, Γερμανία) διερωτάται αν ο αποκλεισμός αυτός είναι σύμφωνος με το δίκαιο της Ένωσης.

Με τις σημερινές του προτάσεις, ο γενικός εισαγγελέας Wathelet εκκινεί από την παραδοχή ότι οι επίδικες στην κρινόμενη υπόθεση παροχές, όπως και στις υποθέσεις Dano και Alimanovic, αποσκοπούν (τουλάχιστον πρωτευόντως) στη διασφάλιση των αναγκών μέσων για διαβίωση που να ανταποκρίνεται στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και όχι (ή τουλάχιστον μόνον δευτερευόντως) στη διευκόλυνση της προσβάσεως στην αγορά εργασίας. Κατά συνέπεια, οι παροχές αυτές πρέπει να χαρακτηριστούν ως κοινωνικές παροχές κατά την έννοια της οδηγίας «πολίτης της Ένωσης»³⁴.

Κατά τον γενικό εισαγγελέα, ο αποκλεισμός κατά τους τρεις πρώτους μήνες διαμονής από τις εν λόγω κοινωνικές παροχές είναι σύμφωνος με το δίκαιο της Ένωσης.

Υπενθυμίζει μεταξύ άλλων ότι, με την απόφαση Dano, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ήδη ότι, σύμφωνα με την οδηγία «πολίτης της Ένωσης», το κράτος μέλος υποδοχής δεν υποχρεούται να αναγνωρίζει δικαίωμα κοινωνικών παροχών σε πολίτη άλλου κράτους μέλους ή σε μέλη της οικογένειάς του, σε περίπτωση διαμονής μικρότερης των τριών μηνών.

Κατά τον γενικό εισαγγελέα Wathelet, η ερμηνεία αυτή είναι σύμφωνη με τον σκοπό της διατηρήσεως της οικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικής ασφάλισως των κρατών μελών, τον οποίον επιδιώκει η οδηγία. Δεδομένου ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να απαιτήσουν από τους πολίτες της Ένωσης να διαθέτουν επαρκή μέσα για τη διαβίωσή τους και προσωπική ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας για περίοδο διαμονής τριών μηνών, είναι θεμιτό να μην επιβάλλεται στα κράτη μέλη να τους αναλαμβάνουν κατά την περίοδο αυτή. Πράγματι, σε αντίθετη περίπτωση, η θεμελίωση δικαιώματος σε κοινωνικές παροχές για τους πολίτες της Ένωσης που δεν υποχρεούνται να διαθέτουν επαρκή μέσα για τη διαβίωσή τους θα ενείχε τον κίνδυνο της προκλήσεως μαζικών μετακινήσεων, οι οποίες θα μπορούσαν να επιβαρύνουν υπέρμετρα τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισως. Επιπλέον, ακόμη και αν τα πρόσωπα που εισέρχονται στο κράτος μέλος υποδοχής ενδέχεται να έχουν προσωπικούς δεσμούς με άλλους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν ήδη στο εν λόγω κράτος μέλος, ο δεσμός με το ίδιο το κράτος μέλος δεν παύει, προφανώς, να είναι περιορισμένος κατά το πρώτο αυτό χρονικό διάστημα.

Ωστόσο, στην περίπτωση που το Δικαστήριο αφήσει στην ευχέρεια του Landessozialgericht τον χαρακτηρισμό των παροχών βασικής ασφάλισως υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης και το δικαστήριο αυτό κρίνει ότι οι εν λόγω παροχές αποσκοπούν ουσιαστικά στη διευκόλυνση της προσβάσεως στην αγορά εργασίας, ο γενικός εισαγγελέας καταλήγει σε διαφορετικό συμπέρασμα. Κατά τον ίδιον, σε μια τέτοια περίπτωση, το δίκαιο της Ένωσης και, πιο συγκεκριμένα, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων είναι αντίθετη προς τον αποκλεισμό των πολιτών άλλων κρατών μελών από τις παροχές αυτές κατά τους τρεις πρώτους μήνες της διαμονής τους στο κράτος μέλος υποδοχής, χωρίς να τους παρέχεται η δυνατότητα να αποδείξουν την ύπαρξη πραγματικού δεσμού με την αγορά εργασίας του κράτους μέλους υποδοχής.

Συναφώς, τα στοιχεία που αφορούν τα οικογενειακά δεδομένα (όπως η σχολική εκπαίδευση των τέκνων στο κράτος μέλος υποδοχής ή η ύπαρξη στενών δεσμών, ιδίως προσωπικής φύσεως, τους

³ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158, σ. 77, και διορθωτικά ΕΕ 2004, L 229, σ. 35, και ΕΕ 2005, L 197, σ. 34).

⁴ Ο γενικός εισαγγελέας Wathelet εκκινεί, επιπλέον, από την παραδοχή ότι πρόκειται επίσης για ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166, σ. 1, και διορθωτικό JO 2004, L 200, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1244/2010 της Επιτροπής, της 9ης Δεκεμβρίου 2010 (ΕΕ L 338, σ. 35).

οποίους έχει δημιουργήσει με αυτό ο αιτών), καθώς επίσης και η αναζήτηση εργασίας κατά τρόπο πραγματικό για εύλογο χρονικό διάστημα, αποτελούν στοιχεία ικανά να αποδείξουν την ύπαρξη του εν λόγω δεσμού με το κράτος μέλος υποδοχής. Η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας κατά το παρελθόν ή και η εύρεση νέας εργασίας μετά την υποβολή της αιτήσεως για τη χορήγηση κοινωνικών παροχών θα έπρεπε επίσης να λαμβάνονται υπόψη προς τον σκοπό αυτόν.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582